

forandret ved en ny Lov, og jeg vil, dersom jeg forbliver i Ministeriet, og der ytrer sig noget Dnsfte derom, finde mig forpligtet til at fremkomme med en Lov af den Art, der — ja, det vil jeg tilstaae — vilde blive meget afvigende, i mange Henseender afvigende fra den Lov, hvorom der nu er Spørgsmaal.

Bergsøe: Jeg troer, at det er et for Danmarks constitutionelle Fremtid i høieste Grad vigtigt Skridt, vi foretage os, naar vi idag afstemme over, om det foreliggende Lovforslag skal erholde Landstingets Samtykke eller ikke. Jeg kan virkelig ikke slutte mig til den Anskuelse, som vi nylig have hørt udtale angaaende Betydningen af det kongelige Veto. Jeg anerkjender virkelig tilfulde Kronens Prærogativ til at benytte sig af det kongelige Veto, saa ofte den finder det forgodt; men jeg troer, at det er i allerhøieste Grad af Vigtighed, at det ikke skeer. Hvor man har et suspensivt Veto, saaledes som Tilfældet er i Norge, der er Sagen af mindre Betydning; thi Nationalrepræsentationen har det da altid i sin Magt, ved gentagne Gange at vedtage det paagjældende Lovforslag, til Slutning at sætte sin Villie igjennem. Men ganske anderledes stiller Sagen sig, hvor man har det absolute Veto; der kan det blive lidt efter lidt til Sædvane, saaledes som skeet er i flere tydske Stater, at Kronen hyppigen benytter sit Veto, men derved synker da Nationalrepræsentationen ned til de facto at blive ikke stort Andet end blot raadgivende Forsamling, og ligeledes vil det da blive Tilfældet, at vi kunne faae et Ministerium, der regjerer, skjøndt det ikke har Majoritet i Nationalrepræsentationen, et Ministerium, der regjerer med en Minoritet af Nationalrepræsentationen, men det antager jeg er Noget, der langtfra ikke er ønskeligt. Jeg veed vel, at man kan fremvise Exempel derpaa; men jeg troer, at det giver Anledning til bestandige Rivninger, bestandig Misforvielse i Nationen. Jeg troer, at det ene Dnskelige er, at et Ministerium har Majoritet i Nationalforsamlingen, og vi see ogsaa, at i alle constitutionelle Stater, der have været heldige med det constitutionelle Liv, har det enten fra først af uddannet sig saaledes, at det kongelige Veto slet ikke er blevet brugt, saaledes som

Tilfældet er i Belgien, hvor det kongelige Veto aldrig er blevet brugt, eller ogsaa er det ialtsald efterhaanden i Tidernes Løb blevet saaledes. I England var det saaledes i ældre Tid, før Aaret 1688, meget almindeligt, yderst almindeligt, at det kongelige Veto blev brugt; men i de sidste halvbandethundrede Aar er det kongelige Veto aldeles ikke brugt. I Frankrig er det kongelige Veto brugt en eneste Gang, og det var i en Sag, der berørte Kronens Prærogativer meget nær, og ialtsald er det et isoleret staaende Exempel. Det er let forklarligt, at man har vogtet sig overordentlig nøie for at bringe det derhen, at det kongelige Veto blev anvendt, og det er ligeledes let forklarligt, at det ikke er skeet; thi, naar „det første Kammer“ har en noget konservativ Sammensætning, saaledes at det konservative Element er repræsenteret i samme, saa sørger det i Almindelighed for, at det ikke kommer saa vidt, at Kronen benytter sig af denne sin Ret, og, er der endelig et høist vigtigt og paatrængende Tilfælde, i hvilket ogsaa det første Kammer eller Overhuset — man kalde det nu, hvad man vil — troer, at man ikke kan staae Kronen for den Ubehagelighed at maatte henstille til den, om den vil bruge Vetoet eller ikke, saa har det altid viist sig, at man ikke har troet at burde lade det komme saa vidt. Det da bestaaende Ministerium har i Reglen, forinden det kom til Afstemning, givet efter. Her i Landet have vi nu, egentlig talt, ikke nogen constitutionel sædvanemæssig Ret. Det Hele skal successivt udvikle sig, og jeg troer da, at det er i høieste Grad af Vigtighed, at man med stor Varsomhed undgaaer at fremkalde Anvendelsen af det kongelige Veto, at man følger andre Landes Exempel, der have mere constitutionel Erfaring, og med stor Varsomhed søge at undgaae, at der skal gives et Exempel, som senere kunde blive brugt hyppigere, end man kan ønske det. Jeg troer derfor, at Enhver, der afgiver sin Stemme idag, først maa besvare sig det Spørgsmaal, om han troer, at der er Sandsynlighed for, at det kongelige Veto vil blive brugt, og besvarer han dette Spørgsmaal bejaende, da troer jeg, at han maa sige til sig selv: Er denne Sag da virkelig saa vigtig, at det er værd at stille